

Lise Öğrencileri İçin

21. yüzyıl yetkinlikleri: "Problem Çözme" ve "Eleştirel Düşünme"

*Bizi bugüne getirmiş olan yeteneklerimiz yarına götürmeyecek...**

Dünyanın birçok farklı ülkesinde üniversiteler, iş dünyasının devleri ve Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) gibi kuruluşlar 21. yüzyıl yetkinlikleri üzerine çalışmaktadır.

Yetkinlik seti konusunda farklı kombinasyonlar olsa da üzerinde tartışılmayan 1 numaralı yetkinlik olarak "eleştirel düşünme" göze çarpmaktadır.

Eleştirel düşünmenin temel bileşenleri;

- **Varsayımları tanıma** (karşılaşılan konuyu tanımlamak, gizli anlamı ortaya çıkarmak, görünenin dışındaki alternatifleri keşfetmek)
- **Argümanları değerlendirme** (ortaya atılan argümanları destekleyen kanıtları güçlülüğüne ve uygunluğuna göre değerlendirmek, bilgiyi öznel tercih ve duygularından etkilenmeden tarafsız analiz etmek)
- **Sonuç çıkarma** (yeterli veri toplayıp bunları doğru tartarak, kanıtları uygun şekilde yorumlayarak iyi muhakeme edilmiş sonuçlara varabilmek)

olarak tanımlanabilir.

PISA

Dünyada 15 yaşına gelmiş öğrencilerden, okulda edindikleri bilgileri kullanmaları, yaşama aktarmaları ve yeni durumlara uyarlayabilmeleri beklenmektedir.

Bunu ölçen PISA (Programme for International Student Assessment) sınavında öğrencilerin fen, matematik okuryazarlığı ve okuma becerileri araştırılmaktadır. Öğrencilerden çeşitli durumlarda karşılaştıkları problemleri tanımlarken, yorumlarken ve çözerken, bilgi ve becerilerini kullanma, analiz etme, mantıksal çıkarımlar yapma ve etkili iletişim kurma yeterlilikleri ölçülmektedir.

2015 yılında PISA sınavına yenilikçi bir alan olarak "işbirlikçi problem çözme", 2018 yılındaki sınava ise "küresel yetkinlikler" bölümü eklenmiştir. Küresel yetkinlikler bölümünde, bu neslin yaşam gerçeği olan temel sürdürülebilirlik meselelerine ilişkin bilgileri, eleştirel bir biçimde nasıl algıladıkları ve kavradıkları değerlendirilmiştir.

2018 PISA sonuçları Aralık 2019'da açıklanacak olmakla birlikte, 2015 PISA sonuçlarına göre Türkiye 72 ülke arasında 54. sıradadır.

GMAT®

GMAT (Graduate Management Admission Test) sınavının amacı yurtdışında lisans/lisansüstü programlara başvuran öğrencilerin, sayısal, sözel ve analitik problem çözme yeteneklerini, İngilizce'yi kullanabilme ve okuduğunu anlama seviyelerini ölçmektir.

GRE

GRE (The Graduate Record Examination), Educational Testing Service (ETS) tarafından düzenlenen, lisansüstü eğitim için İngilizce ve matematik yeteneklerini ölçen bir seviye tespit sınavıdır. Sözlü muhakeme, nicel muhakeme, eleştirel düşünme ve analitik yazma becerilerini ölçmek için tasarlanmıştır.

Endüstri 4.0'ın getirdikleri ve özellikle yapay zekânın yaygınlaşması ile mesleklerin ve iş yapış şekillerinin dönüşümü tüm dünyanın gündemindedir. Geleceğin profesyonelleri olacak öğrencilerimizi hem sonraki eğitim basamaklarına hem de iş dünyasına uygun donanımla hazırlayabilmek için "problem çözme" ve "eleştirel düşünme" yetkinliklerine daha fazla yatırım yapmamız gerektiği açıktır.

Bilişsel kapasitesi (Raven test skoru) yüksek kişilerin eleştirel düşünme yetkinliği, Pearson PLC'nin VAS Modeli'ne uygun hazırlanmış olan uygulamalı Eleştirel Düşünme Eğitimi ile önemli ölçüde geliştirilebilmekte ve ortaya çıkan değişim, eğitim sonunda uygulanan Watson Glaser II Eleştirel Düşünme Ölçeği ile hemen görülebilmektedir.

Eğitim içeriği:

Eleştirel düşünme nedir ve ne kazandırır?

Düşünme ve karar alma sürecinde sıklıkla düşülen tuzaklar

Düşünce ve karar almada duyguların etkisi

Eleştirel düşünmenin 5 adımı

Eğitimde eleştirel düşünmenin her adımı, yaratıcı drama tekniği ile oluşturulmuş uygulamalar ile pekiştirilmektedir.

Bu eğitimi tamamlayan öğrenciler;

- Ele aldıkları durumdaki/problemdeki bilgi boşluklarını fark eder ve sorgular.
- Konuya farklı açılardan ve daha derin perspektiften bakar.
- Varsayımları sorgular ve teyit etmek için kanıt arar.
- Farklı ve çelişen bilgileri bir arada değerlendirir.
- Kanıtları değerlendirir, objektif analiz yapar ve kaliteli kararlar alır.
- Genelleştirme tuzağını fark edip kaçınır.
- İlk düşüncesinde ısrarcı davranmaz, derinlemesine analiz sonucu gerektiğinde kararlarını değiştirebilir.

**"What you got here, won't be get there" (Marshall Goldsmith)*